A°. 1850. N°. [illegible]

ROTTERDAMSCHE COURANT

Donderdag den 7 November.

LONDEN den 4 november (*des avonds*).

Ook de deken, kanunniken en overige geestelijken der hoofdkerk van St. Paulus alhier hebben aan den Lord Bisschop van Londen een adres, naar aanleiding der benoeming van den Roomsch-Katholieken Aartsbisschop van Westminster gerigt, en met het adres der geestelijkheid van Middlesex hebben zich in éénen dag reeds meer dan tweehonderd leeken vereenigd. Gisteren maakte deze aangelegenheid een hoofdonderwerp der leerredenen in verschillende kerspelen uit, in verwachting waarvan de kerken ongemeen vol waren.

— Den 15 december worden de brieven naar de Kaap de Goede Hoop voor de eerste maal van hier met eene schroefstoomboot overgebragt. Deze verandering kan van groot belang voor die Volkplanting worden.

Van de Kaap de Goede Hoop zijn hier dagbladen tot 24 augustus ontvangen, die de patentbrieven aan sir *H. Smith* tot vestiging van een koloniaal Parlement bevatten. Het zal uit een Gouverneur, een Wetgevenden Raad en een Huis van Vergadering bestaan, de beide laatsten volgens voorschrift van den Gouverneur en den tegenwoordigen Wetgevenden Raad zamen te stellen. De opperregter der Kolonie zal voorzitter van den Raad zijn.

— Te New-York duurde, volgens tijdingen van daar tot den 23 october, de opgewondenheid der gemoederen onder de bevolking over de nieuwelings in werking gekomen voortvlugtige slavenwet nog onafgebroken voort. Aldaar en te New-Orleans was van den 18 tot den 23 october, per een viertal stoombooten, op nieuw tusschen de vier en vijf millioen dollars aan stofgoud uit Californië aangebragt.

Uit Californië heeft men thans berigten tot den 15 september ingesloten, waaruit blijkt dat onlangs aldaar, ten gevolge van het faillissement van een der voornaamste bankiershuizen en het schorsen van betalingen om diezelfde reden van twee andere handelhuizen en één particulieren bankier, eene finantiële paniek plaats gehad heeft, welke echter alle overige bankiershuizen goed doorgestaan hadden, en waardoor het publiek vertrouwen op nieuw verlevendigd was. Op de Klamath en Umpqua rivieren waren onlangs door eene expeditie rijke goudmijnen ontdekt. Overigens schijnt San Francisco spoedig van den jongsten brand, welke in die stad plaats gehad heeft, geheel hersteld te zullen zijn, en wel door hoog opgerigte steenen gebouwen in de plaats van de vroegere houten.

— Berigten uit Rio-Janeiro, gedagteekend van het laatst van september, ofschoon geenerlei staatkundig nieuws van eenig aanbelang inhoudende, deelen echter, ook voor de scheepvaart, de geruststellende tijding mede, dat thans, zoowel in die hoofdplaats als in de andere noordelijke zeehavens van Brazilië, de besmettelijke koortsen geheel opgehouden hebben.

PARIJS den 4 november.

Gisteren heeft de generaal *Changarnier* de volgende dagorder uitgevaardigd:

„ *Parijs den 2 november* 1850. Volgens de bepalingen der wet, beraadslaagt het leger niet; volgens de bepalingen der militaire reglementen, moet het zich van elke demonstratie onthouden en onder de wapenen geen enkelen kreet uiten. De generaal en chef herinnert deze bepalingen aan de troepen welke onder zijn bevel zijn geplaatst."

Dit in het geheel niet verwachte stuk baarde gisteren groot opzien en hevige ongerustheid, en men zag daarin een duidelijk blijk van de vijandelijkheid welke tusschen den President der Republiek en den Generaal bestond. Sommigen verzekerden dat de generaal *Changarnier* op staanden voet zou worden afgezet, en dat al de Generaals, die onder zijne bevelen gestaan hadden, door voorstanders der staatkunde van het Elysée zouden worden vervangen. Anderen wisten te zeggen, dat de Wetgevende Vergadering den Generaal aan het hoofd zou plaatsen van een leger van 60,000 man om voor hare veiligheid te waken. Intusschen is het thans gebleken, dat deze geruchten van allen grond ontbloot waren, daar alle verwijdering tusschen den President en den generaal *Changarnier* thans schijnt te hebben opgehouden. De Generaal heeft heden met *Louis Napoleon* aan het Elysée gearbeid en zal voortaan dagelijks aan het Elysée komen. Hierdoor werd de algemeene onrust veel verminderd, terwijl het ook gunstig op de Beurs werkte.

— De locomotief van den trein, welke de uit Engeland gekomen reizigers naar Parijs voerde, is gisteren morgen gesprongen aan het station nabij Amiens, waar de weg van Boulogne met de Noordelijke spoorweglinie ineenloopt. De slag was zoo zwaar als die van een kanonschot, en de stukken der machine werden wijd en zijd geslingerd, maar rigtten gelukkig weinig schade aan. Ware de trein in beweging geweest, dan had dit ongeluk voorzeker jammerlijke gevolgen gehad.

— De Ministers in Spanje zijn het eens over de bezuinigingen, welke in de begrooting van 1851 zullen worden gebragt. De openbare inkomsten in Spanje hebben gedurende de maand september ruim 5 millioen realen minder opgebragt dan gedurende die zelfde maand des vorigen jaars. De ontvangsten hebben gedurende de acht eerste maanden des jaars ongeveer 13 millioenen realen minder opgebragt dan geraamd was. — Den 31 october heeft de opening der Cortès, ingevolge het bekend gemaakt programma, plaats gehad. In de troonrede, welke de Koningin zelve uitsprak, werd gezegd dat onder de wetten, welke in deze Zitting aan de Cortès zullen worden ingediend, ook die zal zijn tot definitive regeling van de schuld.

KEULEN den 5 november

Uit Berlijn heeft men per telegraaf belangrijke tijdingen van gisteren. In een den 2 dezer gehouden Ministerraad had de heer *von Radowitz* bij herhaling op het mobiel maken der negen Pruissische legerkorpsen aangedrongen, en toen zijne gezamenlijke ambtgenooten dit weigerden heeft hij zijn ontslag ingediend, hetwelk den volgenden dag is aangenomen. Later dienden ook de ministers *von Ladenberg* en *von der Heydt* hun ontslag in, maar dat der eersten althans is stellig geweigerd.

Ten gevolge van ongesteldheid des president-ministers zaken, *von Manteuffel*, tot plaatsvervangend minister van buitenlandsche zaken benoemd.

Eene nadere depêche, van heden, luidt dus: „ Er komen vrije conferentiën tot stand. — De Pruissische Kamers zijn tegen den 21 dezer bijeengeroepen. — Den generaal *von der Gröben* is bevolen allen strijd [namelijk met de in Hessen binnengerukte Bondstroepen] te vermijden. — De ziekte van den president-minister graaf *Brandenburg* wordt bedenkelijk. — Of de ministers *von der Heydt*, *von Stockhausen* en *von Ladenberg* in het Ministerie blijven is nog onzeker."

De secretaris van legatie *Rosenberg* is met depêches, die op het in werking brengen der vrije conferentiën betrekking hebben, naar Weenen vertrokken.

Het houden van zoodanige conferentiën, door gevolmagtigden van alle Duitsche Staten, tot vereffening van alle ontstane geschillen, moet te Warschau door den Russischen Keizer ten sterkste zijn aangeraden. Zoowel de Bondsdag als het voorloopig Vorstencollegie zullen tot zoo lang hunne werkzaamheden schorsen. In de beslechting der geschillen wegens Sleeswijk-Holstein zien velen de betrekkelijk grootste moeijelijkheden.

— Tot den 3 dezer bevonden zich ongeveer vijf en en twintighonderd man Pruissen te Kassel; zij zouden gisteren door drieduizend anderen gevolgd en in de kazernen gehuisvest worden. De overste *Hahn* was tot kommandant der genoemde hoofdstad benoemd, en tusschen hem en de autoriteiten heerscht, even als tusschen de troepen en de inwoners, de beste verstandhouding.

— Volgens een ministerieel Oostenrijksch dagblad heerscht tusschen de kabinetten van Weenen en Sint Petersburg de grootste overeenstemming ten opzigte der Duitsche questie. — *Radetzky* en verscheiden andere voorname generaals zijn naar Weenen ontboden, ter bijwoning van een grooten krijgsraad. Het Oostenrijksch hoofdleger wordt, zegt men, op honderd en tachtigduizend man, waarbij honderd en dertig escadrons kavalerie, gebragt. De voorslagen, door Pruissen gedaan, zijn wel van verzoenenden aard, maar komen in zoo ver niet aannemelijk voor dat zij de bemoeijingen der Bondsvergadering ten opzigte van Hessen willen beletten.

— Een Oostenrijksch officier is met depêches naar Kiel vertrokken, om namens den Bondsdag de onverwijlde staking der vijandelijkheden te bevelen, en bij gebreke van dien met gewapende interventie van Bondstroepen te dreigen.

Berigten uit Kopenhagen zeggen dat de Volksvergadering met 50 tegen 35 stemmen geweigerd heeft over het voorstel van den predikant *Schöler* te beraadslagen, waarbij deze den Koning bij adres verzocht wilde hebben de afzonderlijke Vertegenwoordiging van Sleeswijk bijeen te roepen. Al de Ministers en hunne aanhangers waren tegen dat voorstel, niettegenstaande eene zoodanige Vertegenwoordiging door den Koning beloofd en in de vredespreliminairen gewaarborgd is.

's GRAVENHAGE den 5 november.

Z. M. de Koning zal zich morgen naar Soestdijk begeven, ten einde aldaar een bezoek af te leggen bij H. M. de Koningin-Moeder. Z. M. wordt des avonds in de residentie terug verwacht.

— De Minister van Justitie, voorloopig belast met het bestuur van het departement voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz., heeft bij dispositie van den 2 dezer, behoudens de nadere verificatie der benoemingen door de vergadering zelve, opgeroepen de heeren: mr. *S. E. Nijkerk* en mr. *A. C. Cosman* te Amsterdam, *B. E. Herschel* te Amersfoort, *T. Polak Daniels* te 's Gravenhage, mr. *A. de Pinto* te 's Gravenhage, dr. *L. Ali Cohen* te Groningen, *J. Hartogensis* te 's Hertogenbosch, *J. B. Drielsma* te Leeuwarden, *S. Bloemendal* te Maastricht, *Victor van Lissa* te Middelburg, *L. J. Bodding* te Nijmegen, *D. M. Ezechiels* te Rotterdam, *J. Philipson* te Zwolle, als gedelegeerden van de respective hoofd-synagogen, en de heeren mr. *M. J. van Gigch* te 's Gravenhage, mr. *M. H. Godefroi* te Amsterdam, dr. *S. J. Mulder* te Amsterdam, *A. Lehren* te Amsterdam, *E. B. Rubens* te Amsterdam, *J. E. Benjamins* te Amsterdam, mr. *J. E. Goudsmit* te Leyden, *P. A. Z. Jacobs* te Amsterdam, mr. *E. J. Asser* te Amsterdam, *B. S. Berenstein* te 's Gravenhage, *S. van Lier* Ez. te Utrecht, mr. *A. S. van Nierop* te Amsterdam en *L. L. Jacobson* Az. te Rotterdam, als door de leden der gemeenten bij meerderheid van stemmen verkozen, ten einde zamen te stellen de vergadering, bij de ministeriële circulaires van 14 junij jl., n.° 12, en 10 augustus jl., n.° 9, bedoeld, welke vergadering op woensdag den 20 dezer te 's Gravenhage zal bijeenkomen.

— De Arrondissements-Regtbank te 's Gravenhage, correctionele kamer, heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaak van *W. Verbeek*, drukker te Delft, aangeklaagd wegens laster en hoon in een door hem gedrukt en uitgegeven geschrift door den heer jhr. *R. L. van Andringa de Kempenaer*. De Regtbank heeft den beklaagde schuldig verklaard aan de wanbedrijven van laster en hoon, gepleegd in een gedrukt en verspreid geschrift; hem te dier zake veroordeeld, wegens den laster tot eene gevangenisstraf van drie maanden, eene geldboete van *f* 100, met ontzetting, voor den tijd van vijf jaren, van de regten, in art. 42 van het wetboek van strafregt vermeld, te rekenen na den tijd, dat hij zijne straf zal hebben ondergaan; en wegens den hoon, in eene geldboete van *f* 50, en eindelijk in de kosten, op de publieke actie gevallen; boeten en kosten des noods invorderbaar bij lijfsdwang. Eindelijk, regt doende op de vordering van de beleedigde partij, is verklaard, dat het geschrift is lasterlijk, honend en beleedigend, en is de gevoegde partij gemagtigd om, als vergoeding voor de schade, in zijne eer en goeden naam geleden, ten koste van den beklaagde dit veroordeelend vonnis, bij afschrift, ten getale van 20 exemplaren, te doen aanplakken te 's Gravenhage, Amsterdam en Rotterdam, namelijk 10 te 's Gravenhage, 6 te Amsterdam en 4 te Rotterdam, mits de kosten hiervan de som van *f* 150 niet te boven gaan.

— Men weet dat de baron *van Westreenen van Tiellandt*, den 22 november 1848 alhier overleden, bij uitersten wil zijne verzamelingen van boeken, handschriften enz. aan het Rijk heeft nagelaten, om, behoorlijk gerangschikt en tot één geheel gebragt, het *Museum-Meermannum* ging, lezing en raadpleging, doch nimmer van uitleening, ten gebruike te verstrekken; terwijl het opperbestuur over dat museum aan den tijdelijken bibliothecaris der Koninklijke bibliotheek is opgedragen. Na voorafgegane Koninklijke magtiging tot aanvaarding, zijn die verzamelingen in september 1849 aan voornoemden bibliothecaris overgegeven.

Ofschoon men alle reden had om hier eene rijke verzameling van zeldzaamheden te verwachten, is bij nader onderzoek gebleken dat die verwachting nog verre overtroffen werd toen men het geheel kon overzien.

Behalve eene gewone bibliotheek van ongeveer 12,000 boekdeelen, waaronder de vakken der oudheidkunde, bibliographie, muntkunde en plaatsbeschrijvingen zich door rijkdom onderscheiden, bevat het zoogenaamde kabinet van den baron 200 handschriften, sommigen van hoogen ouderdom en van uitnemende schoonheid en waarde; 1200 drukwerken der 15de eeuw, waaronder zeldzame editiones principes, xylographische drukken, de beide Latijnsche uitgaven en den tweeden Hollandschen druk van den Spiegel onzer Behoudenis, een volledig en eenig exemplaar van den Donatus, met de Haarlemsche letters gedrukt, eene uitgebreide verzameling van fragmenten van den Donatus en van het Doctrinale van *Alexander Gallus*; 36 werken op perkament gedrukt, waaronder het Psalterium, te Mentz in 1459 gedrukt; 36 Aldijnen, 500 Elzevirs, en eene menigte zeldzame of merkwaardige boeken, onderanderen een fraai volledig exemplaar van den Polyglot van Ximenes, prachtuitgaven, groot-papieren enz.; eindelijk ongeveer 3000 zeldzame staatkundige stukken, betrekkelijk de geschiedenis der Nederlanden. Het kabinet antieke Grieksche en Romeinsche penningen en moderne medailles en munten bestaat uit ongeveer 10,000 stuks. De verzamelingen van Egyptische, Etrurische, Grieksche, Romeinsche, Germaansche en andere oud- en zeldzaamheden zijn zeer aanzienlijk en bevatten vele opmerkelijke stukken, welke zelfs aan grootere musea tot sieraad zouden verstrekken. Behalve dit alles is er nog eene belangrijke collectie zegels en afgietsels van gesneden steenen, autographen, platen en kaarten.

Het nazien van deze tallooze voorwerpen, het catalogiseren der boeken en de rangschikking van beide, waaromtrent door den erflater niets was bepaald, heeft veel tijd en moeite geëischt; men is er thans zoo verre mede gevorderd, dat met de in orde brenging van het locaal, het plaatsen der noodige kasten enz., een begin kan gemaakt worden, waarna de inrigting van het museum, als zoodanig, zal volgen; zullende de dag der opening van hetzelve alsdan nader worden aangekondigd.

— Naar men verneemt is alhier, onder den naam *Vereeniging*, eene nieuwe liedertafel opgerigt, uitsluitend bestaande uit leden der zangcollegiën in de vier Roomsch-Katholieke kerken.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag den 7 dezer bestaan uit *L'étourneau ou la lettre à la poste*, *Le maitre de chapelle* en *Pas de fumée sans feu*.

— Tot en met heden morgen zijn sedert de laatste opgave weder 19 haringschuiten te Scheveningen aangekomen, waarvan ééne drie reizen heeft volbragt. De oudste reeders en kooplieden herinneren zich niet, dat ooit gedurende den tijd van de eerste helft der teelt zoo veel haringschuiten aldaar zijn aangeweest. De schuit, die thans den meesten haring heeft aangebragt, is die van den heer *F. Varkevisser;* hare vangst bestaat uit 105,000 stuks. De haring houdt zich nog steeds digter bij onze kust dan bij de Engelsche op; als een bewijs daarvan kan strekken, dat eene pink, die den 28 october was aangeweest, den 4 dezer reeds weder met eene lading van de visscherij was teruggekeerd. De markt blijft steeds zeer hoog.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van dingsdag 5 november.*

Aan de orde is de voortzetting der afgebroken stemming, tot opmaking eener lijst van kandidaten, tot aanvulling der vacature bij den Hoogen Raad. In de vorige zitting zijn de heeren mrs. *J. A. Mutsaers* en *S. Schmolck* tot eersten en tweeden kandidaat verkozen. Als derde kandidaat wordt nu bij de tweede stemming geproclameerd de heer mr. *W. J. C. van Hasselt;* als vierde kandidaat bij de derde stemming de heer mr. *G. van IJsselstein*, en als vijfde kandidaat bij de vierde stemming jhr. *A. G. van Vredenburch*. De lijst van vijf kandidaten zal aan Z. M. worden aangeboden door de heeren stemopnemers, waarbij zich de heeren *Hugenholtz*, *Dommer van Poldersveldt*, *Hoffman* en *Stolte* zullen voegen.

De Commissie tot de verzoekschriften brengt, bij monde van den heer *van Doorn*, verslag uit op het in hare handen gestelde adres van den baron *Nahuys*, lid der Algemeene Rekenkamer, houdende mededeeling van een geschil tusschen hem en den Minister van Finantien ontstaan, als mede behelzende beschouwingen over den aard, de herkomst en de bestemming van het fonds van den Hoogen Raad van Adel. De Commissie is van oordeel, dat, wat betreft het eerste gedeelte van dit stuk, de Vergadering daarvan geen kennis behoort te nemen, vermits deze aangelegenheid niet behoort tot hare bevoegdheid. De Commissie zou dus voorstellen, omtrent het ingezonden stuk over te gaan tot de orde van den dag, ware het niet dat het tweede gedeelte van het stuk welligt in betrekking kan staan tot de aangeboden Staatsbegrooting. Zij stelt mitsdien voor, het stuk ter griffie neder te leggen.

De Minister van Finantien geeft, daar het stuk beschouwingen bevat hem betreffende, in bedenking het stuk ook bij afschrift aan den Minister van Finantien te zenden, ten einde hem, zoo het noodig mogt zijn, in de gelegenheid te stellen de Kamer eenige nadere opheldering te geven. Dien overeenkomstig wordt besloten.

De zitting is daarna gescheiden.

— In de memorie van toelichting, behoorende bij het aan de Tweede Kamer ingediende ontwerp van wet, houdende bepalingen omtrent het bouwen, planten enz. binnen zekeren afstand van vestingwerken, wordt gezegd, dat men bij de vervaardiging van het wetsontwerp steeds de gronden van noodzakelijkheid tot herziening der wet van 16 november 1814 heeft in het oog gehouden. Men heeft getracht aan de verbodsbepalingen meerdere klem bij te zetten, ten einde zij niet als ijdele woorden mogten geschreven staan; maar men heeft ook vooral als regel van wetgeving aangenomen, dat de belangen van landbouw en nijverheid niet meer moeten worden benadeeld, dan voor die der verdediging noodzakelijk is, en uit dien hoofde de belemmerende voorschriften, zoo veel slechts mogelijk scheen, binnen enge grenzen beperkt, zoodat dan ook eene aanzienlijke menigte eigendommen, ja enkele dorpen, welke aan de wettelijke erfdienstbaarheid ten behoeve der verdediging zijn onderworpen, daarvan geheel zullen worden bevrijd, indien de gedane voordragt wet mogt worden, terwijl daar waar die erfdienstbaarheid niet kon worden weggenomen, zij evenwel minder bezwarend is gemaakt. Het

9—22 der wet van 16 november 1814, doch bij nadere overweging is [illegible] de Regering voorgekomen, dat daarmede reeds dadelijk gepaard kon gaan de geheele intrekking dier wet, zoo als bij art. 60 van het ontwerp geschiedt. Het wetsontwerp rust overigens op het beginsel, dat het gebruik en genot van het bijzonder regt van eigendom ondergeschikt moet wezen aan de belangen van het algemeen. Doch de Regering mag niet nalaten als algemeene opmerking voorop te zetten, dat in het wetsontwerp geen sprake is van onteigening ten algemeenen nutte; de voorgedragen bepalingen hebben niet de strekking om bijzonder eigendom in eigendom van den Staat te doen overgaan, maar alleen om het gebruik en genot van den bijzonderen eigendom te beperken ten nutte van de vestingwerken van den Staat.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van dingsdag 5 november.

In deze zitting zijn, al dadelijk na onderzoek hunner geloofsbrieven, als nieuw benoemde leden toegelaten de heeren *Blankenheym* en *Blom*, terwijl de heer *Bichon van IJsselmonde*, tegen wiens toelating mede wel geene bedenkingen zijn, doch die zijne geboorte-acte nog niet heeft overgelegd, eerst na inzending van dat stuk zal kunnen worden toegelaten. Beide eerstgenoemde heeren leggen de gebruikelijke eeden af en nemen daarop zitting.

Vervolgens heeft de Voorzitter het belang geschetst van den aard der werkzaamheden welke bij deze Vergadering zijn aanhangig gebleven, terwijl het ook niet ontbreekt aan nieuwe onderwerpen, die afdoening vorderen. Hij somt een en ander op en wijst vooral op de aanhangige zaken betrekkelijk de waterschappen en wat daarmede in verband staat, zoo mede op de behandeling der project-gemeentewet, waaromtrent het verslag der commissie spoedig is te gemoet te zien.

Zijn ingekomen: 1.° Een brief van den heer *Mackay*, kennis gevende van zijn besluit, om af te treden als lid der Gedeputeerde Staten, en waarin hij het zijns inziens onvereenigbare van de waarneming der betrekking van lid der Provinciale Staten met die van lid der Tweede Kamer uiteenzettende, zijn dank betuigt voor de bewijzen van vertrouwen en vriendschap van de zijde dezer Vergadering genoten, en belooft op de plaats, waar hij thans staat, steeds een trouw wachter te zullen zijn voor de zelfstandigheid der gewesten en de vrijheid der gemeenten. Aangenomen voor notificatie. — 2.° Het Koninklijk besluit van 13 october 1850, houdende magtiging op onderscheiden commissien der Staten, om, niettegenstaande de schorsing der werkzaamheden, permanent te blijven. — 3.° Missive van Gedeputeerde Staten, overleggende een nieuw ontworpen reglement omtrent de begraafplaatsen en het begraven van lijken in Zuidholland. — 4.° Gelijke missive ten geleide van een ontwerp-reglement van orde voor de Gedeputeerde Staten. Wordt commissoriaal gemaakt en verzonden aan de heeren *Cock*, *Prins*, *Geraerds Thesingh*, *Cremer van den Berch* en *Metelerkamp*. — 5.° Gelijke missive betrekkelijk een adres over bijdragen van gemeenten tot het onderhoud van jaagpaden op den weg tusschen Leyden en Haarlem enz. Daar geen der belanghebbende gemeenten tot die bijdragen genegen is en twee daaraan zeer bezwarende voorwaarden verbinden, stellen Gedeputeerde Staten voor, om in de vroeger gevallen afwijzende beschikking te blijven berusten. — 6.° Gelijke missive, waarbij de gemeente Aarlanderveen *f* 4000 vraagt uit de provinciale fondsen voor de bestrating dier gemeente. Wordt gerenvoijeerd naar Gedeputeerde Staten, ten einde nader daarover te beslissen. — En 7.° Een adres van *A. van den Berg*, kastelein te Schoonrewoerd, die, op grond van zijne zwaar geleden verliezen bij den brand op 28 september, eene som van *f* 3000 uit de provinciale fondsen tot ondersteuning vraagt. Wordt ter zijde gesteld.

De Voorzitter bepaalt de orde der werkzaamheden aldus: 1.° De wijziging van de artt. 4 en 29 van het grondreglement, naar welke de bestaande of nadere reglementen van dijk- en polderbesturen in Zuidholland zullen moeten ingerigt worden. — 2.° Het regulatief, naar hetwelk als overgangsmaatregel de voordragt of benoeming van hoofden, leden en beambten van waterschapsbesturen in Zuidholland zal plaats hebben, tot dat deze aangelegenheid definitivelijk op eene wettige wijze zal geregeld zijn. — 3.° De verordening op de watermolens en andere werktuigen, die water op de rivier de Gouwe brengen. — En 4.° Het ontwerp-reglement op de begraafplaatsen in Zuidholland.

Overgaande tot de orde der werkzaamheden, zoo even vastgesteld, ontstaat al dadelijk, bij de behandeling van het stuk sub n.° 1, eene langdurige discussie, vooreerst naar aanleiding van eene vraag van den heer *Thesingh*, over de vraag of een ambachtsbestuur gelijk staat met een waterschapsbestuur, een punt tot dusver volgens sommigen onzekerheid opleverende, volgens anderen werkelijk uitgemaakt bij art. 1 van het grond-reglement, waarbij het ambacht onder de waterschappen wordt gerangschikt. Zij die dit in meerdere of mindere mate betwijfelden, wenschten nopens dit onderwerp een commissoriaal onderzoek en wilden de behandeling van het aan de orde zijnde onderwerp, zoo naauw verwant met de opgeworpen questie, tot na afloop van dat onderzoek uitgesteld hebben; men wilde dus liever tot het regulatief overgaan, dat is een overgangs-maatregel en van noodzakelijken aard zijnde, meer dadelijk behandeling vorderende. Maar in de tweede plaats deed zich gedurende deze discussien eene andere gewigtige vraag voor. De heer *Cock* ontwikkelde het gevoelen, dat er in al wat de waterschappen betrof geene bevoegdheid bestond, om nu reeds reglementen te maken, maar dat de algemeene wet, door het Gouvernement aan te bieden, moest worden afgewacht, alvorens ten deze iets te beslissen. Hij beriep zich daarbij op de bewoordingen van art. 191 der Grondwet, in verband met de interpretatien daaraan door de Regering gegeven en met de bepalingen der provinciale wet. — Van den anderen kant werd de bevoegdheid der Vergadering volgehouden en overigens de noodzakelijkheid tot het maken van bepalingen, als waarvan hier de rede is, uiteengezet. Na vele discussien, waaraan de heeren *Thesingh*, *Cock*, *van Zegwaard*, *Rengers*, *van Heteren Gevers*, *Elink Sterk*, *Roest van Limburg*, *Hein*, *Mock*, *van Outeren*, *van Weel*, *IJserman*, *de Greve* en de Voorzitter bij herhaling deel nemen, blijkt het dat de slotsom dezer deliberatien is: dat sommigen wenschen alle onderwerpen, rakende de waterschappen, uit te stellen tot na de tot stand brenging der algemeene wet, bedoeld bij art. 191 der Grondwet; terwijl anderen, en wel de meesten der sprekers, reeds dadelijk willen overgaan tot het vaststellen van voorloopige maatregelen van voorziening, die geen uitstel kunnen gedoogen. Eindelijk wordt besloten, om met het onderwerp in behandeling, de wijziging namelijk van art. 4 en 29 van het reglement op de algemeene beginselen, niet voort te gaan tot na het uitbrengen van een rapport omtrent de wijzigingen, te brengen in het ontwerp van reglement voor het bestuur van het hoogheemraadschap van Schieland, — maar wel in behandeling te nemen het regulatief sub n.° 2 hierboven aangeduid.

Ook daarover ontstaan, met opzigt tot de algemeene strekking, langdurige debatten. De heeren *van Outeren*, *van Driel*, *van Aken*, *Thesingh* en anderen voeren daarover het woord. Vooral was zeer belangrijk de rede van den heer *van Aken*, die eene geschiedenis levert van het onderwerp in behandeling, en vervolgens het voor en tegen van het ter tafel gebragte regulatief uiteenzet en voorloopig aanduidt, welke wijziging hij er in zou verlangen te brengen. Het voorname vraagpunt ook hier weder ter sprake gekomen is, dat men uitgemaakt wenschte te hebben of het ambacht begrepen is onder het waterschap, en waarbij zich tevens de vraag voordoet of niet de tegenwoordige titularissen in hunne betrekkingen zullen moeten gehandhaafd blijven. Sommigen willen die punten reeds vóór de discussien over het regulatief beslist hebben; anderen wijzen er op, dat men bij wege van amendement de gelegenheid heeft, om al zoodanige veranderingen voor te stellen als men noodig en raadzaam mogt oordeelen.

Eindelijk wordt bij meerderheid van stemmen besloten, om tot het ontwerp zelf over te gaan. De considerans wordt na eenige wijziging aangenomen. De discussien over art. 1, waarop mede eenige amendementen zijn voorgesteld, worden aangevangen, doch, daar het uur te ver verstreken is, verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

's GRAVENHAGE den 6 november.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 2 dezer is benoemd tot kantonregter te Oldeberkoop mr. *J. A. Fontein*, thans substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Sneek.

— Bij den Minister van Finantien is, onder het postmerk *Enkhuizen* den 3 dezer, in verschillende waarden, ontvangen eene som van *f* 16. 43½, welke de onbekende inzender verklaard heeft nog ter zake van successieregten aan de schatkist verschuldigd te zijn.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van woensdag 6 november.

In deze zitting is de heer *Bichon van IJsselmonde* als lid toegelaten.

Door den heer *de Monchy* zijn eenige amendementen voorgesteld in het ontwerp van instructie voor den Griffier, welke in handen der daartoe bestemde Commissie zijn gesteld.

De beraadslagingen zijn voortgezet over het reglement, houdende vaststelling van voorloopige bepalingen nopens de voordragt of benoeming van hoofden en leden van bestuur, secretarissen, penningmeesters en andere ambtenaren van dezen aard van waterschappen in Zuidholland.

Na langdurige beraadslagingen zijn de vier eerste artikelen van dat reglement vastgesteld. Morgen ochtend ten 11 ure voortzetting dier discussien.

Na afloop daarvan zal worden overgegaan tot de benoeming van een lid van Gedeputeerde Staten van Zuidholland.

ROTTERDAM den 6 november.

De brieven welke men per overland-mail naar Neêrlandsch Indiën zoude willen verzenden, kunnen aan het postkantoor alhier bezorgd worden, als: via *Southampton*, gefrankeerd en ongefrankeerd uiterlijk 7½ ure des morgens van saturdag den 16 november; via *Marseille*, gefrankeerd tot 8½ ure, ongefrankeerd tot 9½ ure des avonds van 22 november 1850.

— Mogt, nu eenige jaren geleden, de tegenwoordige nestor onzer Rotterdamsche medicinae doctoren, de weled. zeer gel. heer *C. Dalen*, zijne vijftigjarige geneeskundige praktijk herdenken, wij vernemen dat den weled. zeer gel. heer dr. *C. J. Luchtmans* den 11 dezer mede dit zeldzaam voorregt te beurt zal vallen.

— Zr. Ms. transportschip MERWEDE, onder bevel van den luit. ter zee 1ste klasse *B. H. Staring*, is uit de Westindiën, laatst van Charleston in Amerika, gisteren morgen te Hellevoetsluis binnengekomen.

— Gisteren voormiddag geraakte de locomotief *Lucifer*, die den eersten spoortrein van Amsterdam naar Rotterdam voerde, nabij het station Delft uit het spoor, en werd de goederenwagen door den hevigen schok op den beestenwagen geschoven, waardoor die beide rijtuigen zwaar beschadigd werden en eene koe gekwetst werd. De passagiers hebben geen letsel bekomen, en ten half vier ure was de spoorweg weder vrij voor de overige treinen.

Den vorigen avond had op denzelfden spoorweg een treurig ongeluk plaats gehad. De conducteur *de Goede* stortte, nabij Haarlem, bij het klimmen van den eenen op den anderen wagen, naar beneden, en zijne ledematen werden door den voortstoomenden trein verbrijzeld. Toen men hem bij de aankomst te Amsterdam miste en zulks naar Haarlem geseind was, vond men hem deerlijk gekwetst buiten het spoor liggen en in den loop van den nacht is hij overleden.

— Langs den Hollandschen ijzeren spoorweg zijn in de maand october 73,395 personen vervoerd, terwijl de opbrengst van reizigers en goederen *f* 82,245. 56½ heeft bedragen.

— In de gisteren door de Nederlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam gehouden veiling van 62,342 bossen bindrotting is alles verkocht van *f* 7. 30 tot *f* 9. 50.

— Te Nieuwe Diep zijn den 3 dezer aangekomen Z. Exc. de Minister van Kolonien, en de generaal *Nahuys van Burgst*; zij hebben zich aan boord van de SUMATRA begeven, alwaar de heer *Bruce* een afscheids-diner heeft gegeven.

— Den 3 dezer zijn in het Nieuwe Diep, met de Nederl. bark *Margaretha Johanna*, kapitein *M. Schou* (den 28 april van Batavia gezeild), de volgende passagiers aangekomen, als: de heeren mr. *L. J. J. Verenet* en *L. André*, mevr. de wed. *J. N. de Rijk de Groot* en drie kinderen, mejufvr. *M. van der Lande*, en vijf en twintig militairen.

— Als eene bijzonderheid mag aangemerkt worden, dat van 24 september tot 29 october ll., en dus gedurende vijf weken, onder de bevolking der gemeente Texel, van ongeveer 6000 zielen, zich geen enkel sterfgeval heeft voorgedaan.

— De ontlediging van het Haarlemmermeer is in de afgeloopen maand october slechts met twee stoom-pompwerktuigen voortgezet, aangezien de *Lynden* tot het herstellen der pompzuigers en harten buiten werking is, terwijl ook de *Leeghwater* nog maar met acht pompen werkt, en door te sterke afwaaijing van het water dikwerf heeft moeten stoppen; daarbij zijn er menigvuldige regens gevallen. De waterspiegel is alzoo met slechts 2 duim verlaagd, zijnde het gemiddelde der waarnemingen aan het einde van de vorige maand op 2.98 el beneden A. peil, en op den laatsten october 3 el beneden dat peil bevonden.

— Door den Kerkeraad der Waalsche gemeente te Haarlem is opgemaakt eene nominatie, ter vervanging van den wel eerw. heer *J. A. van Hamel*, beroepen predikant te Groningen, op welke, naar alphabetische volgorde, zijn gebragt de wel eerw. heeren *J. H. Gerlach*, predikant te Middelburg; *L. Roulet*, kandidaat te Leyden, en *E. A. Zubli*, predikant te Delft.

Door den Kerkeraad der Hervormde gemeente te Harlingen is, uit het vroeger opgegeven zestal van predikanten, opgemaakt het navolgend drietal, naar alphabetische orde dus gesteld: dd. *Boonacker*, te Enkhuizen; *Oort*, te Broek in Waterland, en *van der Zwaag*, te Dronrijp, en is daaruit tot herder en leeraar beroepen de wel eerw. zeer gel. heer *A. J. P. Oort*, predikant te Broek in Waterland.

— Sedert 1846 heeft de heer dr. *J. R. van Maanen*, op den huize *Briellard*, bij Barneveld, zich er op toegelegd het verbouw der maïs op de zandgronden aldaar te bevorderen. Hoezeer voor als nog daarin niet genoegzaam geslaagd, blijft hij daarmede echter ijverig voortgaan, en na de goede uitkomst, door hem, in weêrwil van het voor dit gewas hoogst ongunstig voorjaar, later verkregen, heeft hij de volle overtuiging erlangd, dat het welslagen hier te Lande grootendeels van de zorgen van den verbouwer afhangt, en dat de opbrengst de uitgaven van werkloon rijkelijk vergoedt. Hij heeft van melkvee, enkel met maïsgroen gevoederd, goede boter bekomen.

— Uit 's Hertogenbosch deelt men mede, dat, ten gevolge van dronkenschap, de schoenmaker *E. Grob*, op den 1 dezer, zijn stadgenoot *D. Duivelaar*, metselaar, oud 26 jaren, met een mes heeft doodgestoken. De vermoorde laat vrouw en twee kinderen na. De moordenaar is een pas gehuwd man van 27 jaren. Twee huisgezinnen zijn dus door den drank in ellende gedompeld.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Amboina*, E. Bergman, n. Batavia; *Alida*, A. H. Oldenburger, naar Genua; *Zwaluw*, P. A. Hubert, n. Nantes; *Dutch Trader*, R. Jordan, n. Maidstone, en *Flygfisken*, N. W. Ellertsen, naar Bergen.

Volgens berigt van RIO-JANEIRO van 31 augustus ll., is het te Zierikzee te huis behoorende schip *Eendragt maakt Magt*, kapitein P. Anderson, op de reis van Antwerpen naar Valparaiso, aldaar op den 28sten dier maand, uit gebrek aan water en ververschingen, binnengeloopen. Na alles te hebben aangewend om Kaap Hoorn te boven te komen, is de kapitein genoodzaakt geweest de pogingen daartoe op te geven, ten einde zoowel schip en lading als het leven van zijne equipage te bewaren; de manschappen hadden door koude en tegenspoeden veel uitgestaan, en het schip was meermalen tusschen de ijsbergen beklemd geweest; desniettegenstaande scheen hetzelve, als mede de lading, onbeschadigd te zijn.

HELLEVOETSLUIS den 5 dezer. Gisteren na posttijd arriveerde *William Lees*, T. Elstob, van Sunderland; de wind W. Z. W. Heden morgen arriveerden *Enterprise* (st.), G. Oliver, van Yarmouth; *Mill Hall*, W. Grieve, en *Albion*, R. Sinclair, van Newcastle; de wind W.

HELLEVOETSLUIS den 6 dezer. Gisteren na posttijd arriveerden *Blarney* (st.), H. O'Reilly, van Liverpool, en *Mentor*, J. Clark, van Newcastle; de wind W. Heden morgen arriveerden *Attwood* (st.), H. Cheesman, van Londen; *Norfolk* (st.), J. Leetham, van Goole, en *Ivanhoe* (st.), Th. Duncanson, van Leith. En stoomden in zee *Hambourg*, Maressal, n. Havre; *Batavier*, W. Smith, en *Earl of Auckland*, W. Wintle, n. Londen; *Sea Gull*, G. Nichol, n. Hull, en *Earl Douglas*, J. Hart, naar Newcastle; de wind W. N. W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS (*behalve de bevorens gemelde schepen*) *Margaret*, T. Reddie, *Alkmaar*, I. Heath, en *Elizabeth*, R. Beverley, alle drie naar Londen, en *Eensgezindheid*, T. J. Visser, naar Seaham.

BRIELLE den 6 dezer. Gisteren niets gepasseerd. Heden voor posttijd stoomde in zee *Camerton*, H. Cross, naar Hull. Te MAASSLUIS gisteren en heden voor posttijd niets gepasseerd; de wind W.

TEXEL den 4 dezer. De wind Z. W. — W. N. W. Binnengekomen gisteren nog *Bantam*, F. H. Klein, van Batavia; *de Hoop*, H. J. Ketelaar, v. Lissabon, en *Jeanne Marie*, J. L. C. Kolle, v. Seaham; — heden *Lord John Russell* (st.), J. Hayes, en *Magnet* (st.), T. Colyer, van Londen, en *Rehobohodt*, K. J. Scholtens, van Seaham. Vertrokken niets.

TEXEL den 5 dezer. De wind W., hard. Niets gepasseerd.

Volgens brief van kapitein H. de Wijn, voerende het barkschip *Gelderland*, van Amsterdam naar Batavia, was hij den 2 september in goeden staat zeilende op 1 gr. 30 min. NB. en 21 gr. 27 min. WL.; alles wel aan boord.

Kapit. F. H. Klein, voornoemd, heeft den 30 october, op de hoogte van Lezard, gezien eene Nederlandsche brik, toonende Rotterdamsche vlag met nommer 105 (zijnde de *Henrica*, kapit. J. R. de Boer, van Amsterdam naar Batavia).

Het schip *Regina Hillechina*, kapitein H. J. Scholtens, v. Prestoe naar Amsterdam, is den 2 dezer met schade aan het roer te Delfzijl binnengeloopen.

VERE den 4 dezer. Sedert den 31 october zijn alhier binnengekomen de schooner *Seaflower*, kapitein G. Walton, van Sunderland; brik *Wupper*, kapitein J. Cross, van Hull, beiden naar Middelburg, en sloep *Wool Packet*, kapitein T. W. Taylor, met vuursteen van Rochester naar Rotterdam.

VLISSINGEN den 5 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen *Hortense*, B. S. Bohn, van Port-au-Prince; *Johann Christian Simon*, Aaken, van Jacmel; een Spaansch driemastschip, van Havanna; *Porto Ré*, Kraus, van Triest; *Louise*, Ketelsen, van Villanova; *Rigolette*, Prieur, van Bordeaux; *Paul & Edouard* van Libourne, *Saintonge* van Rochefort, *Amelie* van Rouaan en *Emma*, J. van Hercke, van Duinkerken.

AANGEKOMEN: Te LISSABON 26 october *Jonge Arie*, J. Goedknegt, van Vlaardingen. Te BORDEAUX 2 dezer *Bordeaux*, G. Wortelboer, van Amsterdam. Te NANTES dien dag *Hendrika*, P. van der Wiel, en te ST. VALERY (s. S.) 27 october *Twee Gezusters*, L. de Jong, beiden van Rotterdam. Te HAMBURG 3 J. J. Paujer van Amersfoort. Op de ELVE H. von Ehren van Amsterdam en J. H. Rosenboom van Rotterdam. Te BREMERHAVEN 1 P. E. Peters, te CAROLINERZIJL D. S. Bonker en te HAMMERFEST 7 october Lauritsen, alle drie van Amsterdam. Te PILLAU 1 dezer J. H. Top van Londen en H. Zeven van Kopenhagen.

UITGEKLAARD: Van BALTIMORE 14 october *Bremerhaven*, Sammy, naar Amsterdam. Van CHARLESTON dien dag *Fedicia*, Olsson, naar het Noorden van Europa.

VERTROKKEN: Van ST. UBES 27 october A. G. Nieveen naar Londen. Van TONNINGEN dien dag *Omnibus*, Blok, n. Holland. Van BREMERHAVEN 1 dezer G. L. Visser n. Amsterdam en 2 *Waakzaamheid*, Lever, naar Groningen. Van WARNEMUNDE 2 W. D. Dekker naar Banff. Van WISMAR 30 october A. H. Schaap naar Amsterdam. Van DANTZIG 31 J. J. Mooi naar Bordeaux, N. W. Hazewinkel naar Bremen, J. H. Gust n. de Eems en E. W. Woltman naar Amsterdam. Van PILLAU 30 A. H. van der Wal en van MEMEL 26 L. Westerberg naar Amsterdam. Van BOLDERAA 26 H. H. Plukker en D. J. Wiersma naar Elseneur; 27 C. A. Brouwer naar Amsterdam.

RIO-JANEIRO den 13 september. Aangekomen 11 dezer *Pauline*, J. J. Henrichsen, v. Antwerpen, en *Providence*, H. Beels, v. Lissabon. Uitgezeild 31 augustus *Uncas*, C. Loones, (van Antwerpen) naar San Francisco. Zeilklaar *Louise*, Meulenbroek, en *Boussole*, J. C. Rieverts, naar Antwerpen.

NEW-YORK den 23 october. Aangekomen 18 dezer *Vandalia*, Norton, van Rotterdam; 21 *Fanny*, J. A. Schottey, van Antwerpen, en heden *Dorothea Henriette*, D. Smit, van Rotterdam. Uitgeklaard 17 *Elizabeth Dennison*, Carpenter, naar Antwerpen, en 18 *Ann*, Griffith, naar Rotterdam. In lading *Edwina*, H. B. Parmelee, naar Antwerpen; *Leonidas*, Leufstadius, *Marie*, Lindström, en *Audacia*, Winroth, alle drie naar Rotterdam. De *Auteleon*, Park, van hier naar Antwerpen, is den 9 dezer lek uit zee teruggekomen. Het te Antwerpen te huis behoorend barkschip *Nazionale*, kapit. Boeteman, van Charleston naar Manzanilla bestemd, is den 7 dezer op 27 gr. breedte en 76 gr. lengte in zinkenden staat ontmoet, doch het volk gered en te New-Orleans aangebragt.

Het schip *Drie Gebroeders*, kapitein R. J. Adema, van Dantzig n. Harlingen bestemd, met schade te Dantzig uit zee terug, heeft den 1 dezer na volbragte reparatie de reis hervat. — De Nederlandsche scheepskapitein R. J. Jonker, voerende de *Vrouw Barbara*, v. Wildervank, is in den avond van 29 october, te Dantzig op zijn schip willende stappen, in de Weichsel gestort en verdronken.

HJÖRRING den 29 october. Het te Sappemeer te huis behoorend schip *Goede Verwachting*, kapitein S. T. Swiers, met gerst van Nakskov naar Zaandam, is gisteren morgen bij het rif van Skagen gezonken. De schipper, benevens vrouw en kind, en twee matrozen, zijn met de boot aan land gekomen; de masten van het schip steken boven water, doch het is onzeker of iets kan geborgen worden.

ELSENEUR den 1 dezer. De kof *Onderneming*, kapitein S. J. Dekker, met dakpannen van Harlingen naar Memel, is alhier ter reede in aanzeiling geweest met eene Engelsche bark, en heden met gebroken boegspriet en schade aan den voorsteven alhier in de haven gekomen.

Uittreksel uit de Lloydslijst van den 4 november:

Te LONDEN aangekomen 4 dezer *Rachel*, Fletcher, v. Rotterdam. Te STOCKTON 29 october *Henry*, High, van Dordrecht. Te SHIELDS 1 dezer *Vixen*, J. Fish, en te GRANGEMOUTH dien dag *Cygnet*, D. Martin, beiden van Rotterdam. Te LIVERPOOL 1 *Hendrika*, F. H. Plukker, v. Rotterdam; 2 *Ida*, H. H. Hazewinkel, v. Amsterdam, *de Unie*, J. J. Posta, en 4 *Hope*, N. N., beiden van Rotterdam; — afgezeild *Amicitia*, L. H. Ruyl, naar Port-au-Prince. Van FALMOUTH 2 *Don Pedro*, Meijerdiecks, (van Buenos-Ayres) n. Antwerpen, en 3 J. van Diependael (v. Triest) naar de Clyde. Van HARTLEPOOL 2 *Eendragt*, M. van Velthoven, naar Singapore.

Twee naamborden, waarop *Geertruida* en *Groningen*, zijn in de Noord Zee opgevischt.

Het schip *Alida*, kapit. T. A. Mulder, v. Amsterdam n. Liverpool, is den 3 dezer te Portsmouth binnengeloopen.

GEPRAAID: Den 16 september, op 7 gr. 57 min. ZB. en 14 gr. 4 min. OL., *de Zwijger*, J. H. Mugge, van Batavia naar Dordrecht, en den 23 dito, op 5 gr. 20 min. NB. en 20 gr. 33 min. OL., *Henricus Gerardus*, P. Verschuur, van Batavia naar Amsterdam; aan boord van beiden was alles wel.

Door de *Therese*, kapitein Bohn, den 2 dezer van Valparaiso te Liverpool aangekomen, is den 29 september, op 12 gr. breedte en 26 gr. lengte, gepraaid het fregatschip *Diligentia*, kapitein H. F. Horneman, van Rotterdam naar Bengalen.

Het schip *Admiraal de Ruyter*, kapit. G. M. Titsingh, v. Amsterdam n. Batavia, is den 13 augustus gepraaid op 10 gr. NB. en 19 gr. WL.

C A R G A - L IJ S T.

MARIA, N. H. NIEBUR, van *Alicante*.

725 pakken Matten, Wed. *G. van Veen*; 100 dito Zoethout, *C. en J. J. Ripping*; 60 p. Matten, *J. Rebel en Co.*, te Amsterdam, en 100 p. Matten, Order.

NEW-MESSENGER, J. MOORE, van *Sunderland*.

1 lading Steenkolen, *A. van der Leeuw en Zn. en Co.*

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

Te Rotterdam:

BATAVIA, voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het gekoperd, snelzeilend Nederl. Barkschip *Kolonel Koopman*, kapitein *J. J. Klein.* Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend ingerigt, het gekoperd snelzeilend Nederlandsch Brikschip *Jan van Galen*, kapitein *P. H. de Boer*, om spoedig te vertrekken. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

BELFAST, het Nederlandsch Kofschip *Anna Martha*, kapit. *H. B. Korfker.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Pollux*, kapitein *G. R. de Jonge.* Adres ten kantore van *Kuyper, v. Dam en Smeer.*

BOSTON, het nieuw gebouwd, gekoperd Nederlandsch Brikschip *Stella Maris*, kapitein *J. F. C. Borger*, hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers. Adres ten kantoren van *Kuyper, v. Dam en Smeer* en *Wambersie en Crooswijck.*

DUBLIN, het Engelsch Schoonerschip *Jane*, kapitein *R. Williams;* vertrekt ten spoedigste. Adres bij *J. van Ommeren Fz. en Co.*

DUNDEE, het Engelsch Schoonerschip *Ann and Isabella*, kapitein *M. M'Intire.* Adres ten kantore van *George Levingston* en van *J. A. Houwens.*

ELSENEUR, KOPENHAGEN en STETTIN, het Pruissisch Schoenerschip *Sophia Dorothea*, kapitein *R. Rose.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

HAMBURG, het Nederlandsch Schip *Tjapko Schuringa*, kapit. *H. T. Drent.* Adres ten kantore van *Kuyper, v. Dam en Smeer.*

LIVORNO, het Nederlandsch Schoener-Kofschip *Egberdina Anna*, kapitein *J. A. Schuring.* Adres bij *Kuyper, v. Dam en Smeer.*

NAPELS, het Nederlandsch Kofschip *Marie Jeannette*, kapit. *R. H. Barelds.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

NEWRY, het Nederl. Kofschip *Magritha Hillechina*, kapit. *R. S. Oostra.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

ROSTOCK, het Mecklenburger Galjasschip *August*, kapit. *P. V. J. Ohlssen.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

TRIEST, het Nederlandsch Kofschip *Beerta Schuringa*, kapitein *H. G. de Vries.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

TRIEST, het Nederl. Kofschip *Ludolph Theodorus*, kapitein *T. S. Oldendorp.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

VALPARAISO, PANAMA en SAN FRANCISCO, het nieuw gebouwd en gekoperd Nederlandsch Barkschip *Rijswijk*, kapitein *J. R. N. J. Bijl*, hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers, om in den loop der maand November te vertrekken. Adres ten kantoren van de Reeders de Heeren *van der Kun en van Schelle*, den Heer *Ed. Serruys* en *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Te Vlaardingen:

LISSABON en GIBRALTAR, het Nederl. Hoekerschip *Fortuna*, kapit. *G. den Breems.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

BEURS- EN MARKTBERIGTEN.

MADRID *den 30 October.* Spanje 3 per cents 34¾ a 35 1/16; dito 4 per cents 13¼ a ⅜; dito 5 per cents 13⅞ a 14; Rentel. Schuld 3 15/16 a 4; Coupons 7⅞ a ¼.

Den 31sten. Spanje 3 per cents 34 11/16 a ⅞; dito 5 per cents 13⅞ a ¼.

PARIJS *den 4 November.* Frankrijk 3 per cents 57. 40 a contant en tegen ultimo; dito 5 per cents 92. 35 a contant en 92. 45 tegen ultimo; de Actien van de Bank 2295; Spanje 3 per cents Binnenl. 33⅞ a contant. — A contant sloten de 3 per cents Fransche fondsen 20 en de 5 per cents 25 cent. hooger dan gisteren.

Den 5den. Frankrijk 3 per cents 57. 75 a contant en 57. 90 tegen ultimo; dito 5 per cents 93 a contant en 93. 10 tegen ultimo.

LONDEN *den 4 November.* De 3 per cents Geconsolideerden 97⅞ a ¾ a contant en 97¼ a ⅜ voor rekening; de Gereduceerden 96¼; de Actien van de Bank 212 a 213; Rusland, 4½ per cents, 97; Spanje, 3 per cents, 39⅛ a contant; Portugal, 5 per cents, 87½; dito, 3 per cents, 34 a contant; Mexico 31⅞ a 32; Grenada 18⅞; Venezuela, 2½ per cents, 32; dito Uitgestelde 11⅞; Holland, 2½ per cents, 57⅝ a 58.

Den 5den. De 3 per cents Geconsolideerden 97⅞ a ½. Spanje 5 per cents 17⅞ a 18⅛; dito 3 per cents 38⅞ a 39⅛; Holland 2½ per cents 57¾ a 58.

ANTWERPEN *den 5 November.* België 2½ per cents 49¼. Spanje 5 per cents [illegible] dito Binnenl. 3 per cents 33⅞.

AMSTERDAM *den 6 November.* Nederl. Werk. Schuld, 2½ pc., 56½ a 56 11/16, gebl. 56 11/16; id., 3 pc., 67¼ a 67 5/16, gebl 67 5/16; id., 4 pc., 87⅞ a 88 1/16, gebl. 88 1/16; Amortisatie, 3½ pc., 88; Aand. Arnhemsche Spoorweg, 4½ pc., 90⅞ a 91. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 46⅞. Frankrijk, Cert., 3 pc., 53. Rusland, bij *Hope en Co.*, 5 pc., 104½ a 104¾; idem 1828–1829, 5 pc., 104⅝ a 104¾; Negot. 1840, 4 pc., 87⅞; idem bij *Stieglitz en Co.*, 4 pc., 87¾; Nieuwe Engelsche, 4½ pc., 94⅝ a 94¾. Spanje, bij *Ardoin*, 1835, 5 pc., 13¾ a 13 5/16; id. £ 510, 5 pc., 13 7/16 a 13 9/16, gebl. 13½; idem Coupons 8¾ a 9, gebl. 8¾; Binnenl., 3 pc., 33 9/16 a 33⅝. Portugal, te Londen, 4 pc., 35¼ a 35⅜. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 75 a 75⅛; id., 2½ pc., 39¾ a 40, gebl. 39¾; id. Nieuwe 1849, 5 pc., 79⅞ a 80, gebl. 79⅞. Brazilië, te Londen, 5 pc., 91. Mexico, te Londen, 5 pc., 29¾.

ROTTERDAM *den 6 November.* Nederlanden Werkel. Schuld, 2½ pc., 56½ l. k., 56⅝ h. k., 56½ gebl. k.; idem idem, 3 pc., 67¼; idem idem, 4 pc., 87¾. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 46⅞. Spanje, *Ardoin*, £ 170, 5 pc., 13⅜; Binnenl. a *f* 6000, 3 pc., 33½; Coupons *Ardoin* 8 15/16 l. k., 9 h. k. Oostenrijk, N. Metaliek, 5 pc., 80. Mexico, 1846, 5 pc., 29⅝. Venezuela, Uitgest., £ 100, 12¼.

ROTTERDAM *den 5 November.* Londen 2 maanden *f* 11. 75, kort *f* 11. 80.

AMSTERDAM *den 6 November.* In TARWE heden niets omgegaan. — ROGGE: Gedroogde prijshoudend, Ongedroogde zonder handel, verkocht in Entrepôt 116 ℔ Petersb. *f* 141. — GERST in één doen: 113 ℔ Deensche *f* 143. — HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren: in Nov. eerstk. £ 59. — LIJNZAAD één doen: in Veiling 108 ℔ Libau *f* 8; 109, 110 ℔ Archangel *f* 290; 108, 109 ℔ dito *f* 285. — RAAPOLIE: op 6 w. *f* 36¼; Vlieg. *f* 35½, 35 a ¼; 1 Dec. eerstk. *f* 35; 1 Mei eerstk. *f* 35¼ a ⅜; 1 Sept. eerstk. *f* 35¼. — LIJNOLIE: op 6 w. *f* 36; Vlieg. *f* 35. — HENNEPOLIE: op 6 w. *f* 38. — RAAPKOEKEN, per 1040 stuks, *f* 58 a *f* 63. — LIJNKOEKEN per 104 st., *f* 7½ a *f* 11½.

SCHIEDAM *den 6 November.* Jenever, het Nederl. Vat, zonder fust, *f* 14.25; Amst. proef, idem idem, *f* 15. 50. Zonder de belasting.

OPENBARE VERKOOPINGEN VAN HUIZEN, ENZ., *in het Notarishuis te* Rotterdam,

DINGSDAG DEN 5 NOVEMBER.

N.s

1. 1/6 Aandeel in het Barkschip *Kolonel Koopman*, *f* 7000.
2. 1/10 Aandeel in het Barkschip *Jonge Cornelis*, . . . – 4000.
3. 1/10 Aandeel in het Barkschip *Vrouw Johanna*, . . – 4100.
4. 1/16 Aandeel in het Barkschip *Neêrlands Koningin*, – 4200.
5. 2/32 Aandeelen in het Barkschip *Australien*, ... – 4700.
6. 2/40 Aandeelen in het Barkschip *de Noord*, ... – 5400.
7. 2/40 Aandeelen in het Barkschip *Koninklijke Nederlandsche Yachtclub*, ... – 4100.
8. 2/40 Aandeelen in het Fregatschip *Vriendschap*, . . – 4100.
9. 1/20 Aandeel in het Barkschip *Johannes Marinus*, – 3900.
10. 3/66 Aandeelen in het Barkschip *Alblasserdam*, . . . – 4000.
11. 1/28 Aandeel in het Barkschip *Borneo*, ... – 2500.
12. 2/60 Aandeelen in het Barkschip *Christiaan Huygens*, – 2100.
13. 2/64 Aandeelen in het Barkschip *Proteus*, ... – 1300.
14. 2/64 Aandeelen in het Barkschip *Prins Veldmaarschalk*, ... – 900.
15. 2/64 Aandeelen in het Barkschip *Mercator*, ... – 1700.
16. 1/50 Aandeel in het Barkschip *Albrecht Beyling*, . . – 1200.
17. 1/50 Aandeel in het Barkschip *van der Palm*, . . . – 1650.
18. 2/300 Aandeelen in het Fregatschip *Willem de Eerste*, elk 1/300 Aandeel afzonderlijk . . . . – 230.

WOENSDAG DEN 6 NOVEMBER.

N.° 1. De *Rijks-Lijnbaan*, gelegen onder Kralingen, met *Tuin* en *Boomgaard.* In trekgeld *f* 22,000.

N.° 2. Twee stukken *Weiland*, met *Tuin* en *Laan*, gelegen onder Kralingen. In trekgeld *f* 2100.

N.° 3. De *Stoom-Houtzaagmolen*, gelegen onder Rotterdam, buiten de Oostpoort, op het Boschland, met *Werktuigen* en *Gereedschappen.* In trekgeld *f* 9600.

N.° 4. De Opstal eener *Sleephelling* met Houten Kap. In trekgeld *f* 1150.

N.° 5. De Opstal eener *Sleephelling* met Houten Kap. In trekgeld *f* 2600.

N.° 6. De Opstal eener *Open Sleephelling.* In trekgeld *f* 575.

Het *Pand* (ingerigt tot Mouterij), genaamd BRUNSWIJK, enz., en *Erve*, aan de noordzijde van de Hoogstraat. In trekgeld *f* 10,550, daarboven *f* 1300, verkocht.

Het *Huis*, *Open Plaatsje* enz., en *Erve*, aan de westzijde van de Botersloot, wijk 8, n.° 365. In trekgeld *f* 2825, verkocht.

Het *Huis*, *Bovenhuis* en *Erve*, aan de westzijde van de Nieuwstraat, wijk D, n.° 168. In trekgeld *f* 2725, daarboven *f* 300, verkocht.

Het *Huis*, *Bovenwoningen*, *Achterhuisjes* en *Erve*, aan de noordzijde van de Peperstraat wijk E/5, n.° 41/47. In trekgeld *f* 4825.

P U B L I C A T I E.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *ROTTERDAM*,

Gezien de Resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, dd. 29 October 1850, n.° 1 (*Provinciaalblad* n.° 100),

Geven bij deze kennis, dat bij Koninklijk besluit van den 16 October 1850, n.° 13 (*Staatsblad* n.° 66), met ampliatie van dat van den 24 Junij bevorens (*Staatsblad* n.° 32), is vastgesteld, dat het Loon voor het op den juisten inhoud Waterijken van Oude Vaten, behoorende aan Branders en Handelaren in Sterke Dranken, zal worden geheven naar het volgend Tarief:

voor Vaten	van	10	tot	20	Kan,	7½	Centen,
»	»	20	»	30	»	10	»
»	»	30	»	40	»	15	»
»	»	40	»	50	»	20	»
»	»	50	»	75	»	25	»
»	»	75	»	100	»	27½	»
»	»	100	»	150	»	30	»
»	»	150	»	200	»	37½	»

Aldus gearresteerd en gepubliceerd den 6 November 1850.

Burgemeester en Wethouders der stad Rotterdam,

D. BLANKENHEYM, *L. P.*

Ter ordonnantie van dezelve,

STORM VAN 'S GRAVESANDE.

. De Regthebbende op eene EIKENHOUTEN PLAAT gelieve zich te melden aan het Bureau van Politie, 2de Kwartier, aan de Melkmarkt alhier.

Vervolg en slot van het PROGRAMMA *van het* BATAAFSCH GENOOTSCHAP DER PROEFONDERVINDELIJKE WIJSBEGEERTE, *gesticht door* STEVEN HOOGENDIJK *te* Rotterdam.

VRAAG 106.

De temperatuur van het water van de groote zeeën op aanmerkelijke diepten is nog weinig onderzocht: het Genootschap, oordeelende dat dit onderzoek van hoog belang voor de kennis van den physischen toestand van onzen aardbol kan zijn, en overtuigd dat op vele schepen bij stilstand van stroom en wind deze temperatuur kan bepaald worden, looft zijne gouden medaille uit aan dengenen, die met geschikte toestellen op lengten en breedten, waar zulks nog niet geschied is, deze naauwkeurig zal onderzoeken en dat onderzoek in goede orde met alle de bijzonderheden zal mededeelen.

VRAAG 108.

Het electrisch kunstlicht zoude om zijne meerdere voortreffelijkheid ongetwijfeld in vele gevallen den voorrang boven andere kunstlichten verdienen, bijaldien men aan den daartoe gevorderden toestel genoegzame vereenvoudiging en waarborgen van zekerheid wist te geven.

Wordt alzoo gevraagd:

» *Een uitvoerig en beredeneerd plan ter voldoende en meest verkieslijke verlichting in bepaalde gevallen door middel van electrisch kunstlicht, met naauwkeurige raming vergelijkenderwijze der onkosten van inrigting en onderhoud, gestaafd door onwraakbare proefondervindelijke bewijzen.*"

VRAAG 109.

Men vraagt door proefnemingen te bepalen, hoeveel soorten (kleuren bij het licht) van stralende warmte er bestaan, zoo naauwkeurig mogelijk den index van breking dier verschillende soorten in het klipzout op te geven en eindelijk eenige pogingen in het werk te stellen tot de kennis van den invloed dier soorten op scheikundige werking.

VRAAG 110.

Daar de verdediging van het zeestrand van het Hoogheemraadschap van Delfland, bijzonder omtrent het dorp TER HEIDE, *voor de provincie Zuidholland immer van groot belang is beschouwd en daarom sedert een ruim tijdvak de aandacht van deskundigen en belanghebbenden heeft tot zich getrokken,*

Zoo vraagt men:

» *Wat leeren de onderzoekingen van vroegeren en lateren tijd omtrent het al of niet verminderen van bovengenoemd zeestrand; welke middelen zijn vroeger tot beveiliging aangewend; waarom zijn die verlaten en de tegenwoordige beveiliging van parabolische hoofden aangenomen?*"

» *Hoedanig zijn de middelen om de door de zee beschadigde duinketen te herstellen; sedert wanneer en op welke plaatsen is daarmede een aanvang gemaakt; zijn deze middelen later meer uitgebreid; zijn de gevolgen bevredigend of is hierin eene verandering te verlangen; zoo ja, waarin zoude deze moeten bestaan?*"

» *Wat leert de ondervinding omtrent de parabolische hoofden op genoemd zeestrand; zoowel met betrekking tot de beveiliging der duinketen als omtrent de verhooging van het strandbedde; waarom en wanneer is hun getal achtereenvolgens vermeerderd?*"

» *Strekt de plaatselijke verhooging van het strandbedde tusschen de hoofden tot benadeeling of verlaging van andere vakken van het zeestrand, buiten de hoofden gelegen; zoo ja, wat zijn hiervan de redenen; is het daarom noodzakelijk het tegenwoordige stelsel van verdediging te verlaten; welke zouden dan de doelmatigste middelen zijn om het zeestrand te verdedigen; zoo neen, is het dan wenschelijk het getal hoofden te vermeerderen en het tegenwoordige stelsel verder langs de kust uit te breiden?*"

VRAAG 111.

De kristalvorm behoort buiten twijfel tot de wezenlijkste eigenschappen der stof; voor zoo verre het onderzoek der wetenschappen is gevorderd, bezitten wij slechts eene onvolledige kennis van eene betrekking, die er waarschijnlijk bestaat tusschen den kristalvorm en de scheikundige zamenstelling eens ligchaams.

Het eigenlijke kristallographisch onderzoek bepaalde zich tot hiertoe hoofdzakelijk bij de stoffen, die de natuur ons als mineralen aanbiedt; oppervlakkig is daarentegen het meeste wat bekend is van de kunstmatig verkregene kristallen van scheikundige verbindingen of enkelvoudige ligchamen.

De gevolgtrekkingen, verkregen uit de kristallographische beschouwing der mineralen, kunnen niet tot algemeen geldende natuurwetten leiden, aangezien de vorm zoo dikwijls gewijzigd wordt naar de omstandigheden, onder welke hij geboren wordt, en naar het medium, waaruit hij zich afzondert, — en ons toch deze omstandigheden en het medium, waaronder en waarin de mineralen eens gevormd zijn of nog gevormd worden, weinig bekend zijn.

Daar wij bij de kunstmatige vorming van kristallen allezins in de gelegenheid zijn, om beter over de omstandigheden en het medium te oordeelen,

Zoo wordt voorgesteld:

» *Een naauwkeurig kristallographisch onderzoek van zoodanige anorganische stoffen, bij welke de kristalvorm genoegzaam ontwikkeld is, om te gelijk over de klieving te kunnen oordeelen.*"

» *Een onderzoek naar de omstandigheden, waaronder de kristalvorm van de gekozen stoffen gewijzigd wordt, en zulks niet alleen met betrekking tot den secundairen vorm, maar ook met betrekking tot den primairen of type-vorm.*"

» *Een critisch overzigt van de anorganische stoffen, voor zoo verre men de kristalbeschrijving van verschillende auteurs mag vertrouwen, ten opzigte van den secundairen en primairen of type-vorm.*"

» *Hoe verre is men gevorderd in de kennis van den kristalvorm, om zijne betrekking tot de zamenstelling te begrijpen? of wat ontbreekt er aan, om langs proefondervindelijken weg dezen te vinden?*"

VI. Eindelijk wordt besloten nog de volgende vragen voor te stellen:

VRAAG 112.

Nog altijd bestaat er onzekerheid en verschil van gevoelen, of tot het opbrengen van water de voorkeur moet worden gegeven aan vijzels, schepraden of pompen;

Daarom wordt gevraagd:

a. *Verdient aan een dier werktuigen onbepaald, in alle omstandigheden en welke ook de beweegkracht zij, de voorkeur te worden gegeven?*

b. *Zoo neen, in welke gevallen verdient het een of ander de voorkeur?*

c. *Welke zijn de afmetingen, die aan ieder dezer waterwerktuigen in onze gewone groote windwatermolens moeten worden gegeven, om de voordeeligste uitwerking te verkrijgen?*

Het antwoord moet op theoretische gronden en op naauwkeurige proeven en waarnemingen steunen of ten minste op eene van beide wijzen overtuigend worden gestaafd.

VRAAG 113.

Niettegenstaande de veelvuldige en nuttige toepassingen van den stoom op allerlei fabrieken en bedrijven, zal nog in vele gevallen de windkracht met vrucht kunnen worden aangewend, vooral wanneer men niet blijft staan bij het oude, maar ook in de windmolens verbeteringen tracht te brengen.

Daarom wordt gevraagd:

» *Welke veranderingen moeten aan de molenwieken worden gemaakt, opdat zij meer wind vatten en daardoor een grooter vermogen kunnen uitoefenen?*"

VRAAG 114.

Sedert jaren is er door deskundigen veel gesproken over het al of niet mogelijke, om aan stranden, zoo als die gevonden worden aan de kusten der Noord-Zee langs de provincien Zuid- en Noordholland, havens te maken, geschikt tot het bergen van diepgaande schepen.

Bij den voortgang van kennis en wetenschap wordt door sommigen beweerd, dat zoodanige havens thans gereedelijk zijn daar te stellen en dat die niet meer dan de gewone kosten tot het onderhouden vorderen, hetgeen vroeger als eene onoverwinnelijke zwarigheid werd beschouwd.

Men vraagt daarom:

» *Een volledig ontwerp voor eene haven aan een strand, b. v. gelijk aan dat te Scheveningen, geschikt om, bij gewoon laag water, schepen, diepgaande 5 el, te kunnen bergen, tevens met zoodanige wijdte in den mond, dat bij hevige noordwestelijke winden dergelijke schepen ongehinderd daar binnen kunnen loopen, en zoo ingerigt, dat het voortdurend onderhoud daarvan geene buitengewone kosten zal vorderen: wordende hierbij vereischt eene begrooting van kosten zoowel van aanleg als van jaarlijksch onderhoud.*"

VRAAG 115.

Aangezien in de Binnenstad en aangrenzende buitenwijken der stad Rotterdam vele plaatsen gevonden worden, waar, door het weinig of in het geheel niet afstroomen of ververschen van het water, alle de nadeelen van stilstaande, met allerlei vuilnis vermengde wateren ontstaan,

Zoo wordt gevraagd:

» *Door welke minst kostbare middelen kan in het bedoelde gedeelte der stad Rotterdam dit ongerief weggenomen worden, buiten bezwaar der nabijgelegene polders en zonder dat daardoor de onderlinge gemeenschap van de verschillende gedeelten der stad worde belemmerd: wordende hierbij verlangd eene opgave der kosten van de voorgestelde middelen, zoo voor aanleg als voor onderhoud.*"

Aan den Schrijver van het best gekeurde antwoord op eene der voorgestelde vragen wordt de Gouden Gedenkpenning des Genootschaps, ter zwaarte van dertig dukaten of de waarde, ter keuze van den Schrijver, aangeboden.

Tevens wordt herinnerd, dat de regten van het fonds, door wijlen den Directeur P. CURTEN bij uitersten wil daargesteld, bestemd zijn, om aan dengenen, wiens prijsverhandeling, met goud bekroond, uitstekende verdiensten mogt hebben, toe te leggen eene buitengewone premie van ten minste vijftig en ten hoogste honderd en vijftig guldens.

Ook zal het Genootschap een' Zilveren Gedenkpenning toekennen aan eenig antwoord, dat het naast komt bij datgene, dat den Gouden Gedenkpenning behaald heeft, indien het bijzondere verdiensten heeft.

De Leden van het Genootschap zullen ook naar den prijs der voorgestelde vragen mogen dingen, mits zij aan het voorstellen derzelve of wel aan de beoordeeling der antwoorden op dezelve niet in het bijzonder hebben deel genomen.

De antwoorden op de vragen moeten in het Nederduitsch, Fransch, Hoogduitsch, Engelsch of Latijn, met eene Italiaansche letter en in duidelijk leesbaar schrift door eene andere hand dan die der schrijvers (veranderingen en bijvoegsels hieronder begrepen) geschreven en niet met den naam der schrijvers, maar met eene spreuk geteekend zijn en met een verzegeld naambriefje, dat dezelfde spreuk ten opschrift heeft en waarin naam en adres der schrijvers vermeld zijn, vóór of op den eersten Februarij 1852, vrachtvrij bezorgd worden aan den Directeur en Eersten Secretaris des Genootschaps, D. F. VAN DER PANT.

De naambriefjes der antwoorden, aan welke de gouden eereprijs is toegekend, zullen in de algemeene vergadering terstond geopend worden; die der antwoorden, aan welke geen prijs is toegewezen, zullen in dezelfde vergadering ongeopend verbrand worden; de naambriefjes der antwoorden, aan welke de zilveren eerepenning is toegewezen, zullen niet geopend worden, dan nadat de schrijvers zich zullen bekend gemaakt hebben; die, waarvan de schrijvers zich binnen den bij het programma bepaalden tijd niet hebben gemeld, zullen ongeopend worden verbrand in de eerstvolgende algemeene vergadering.

Het Genootschap behoudt zich voor, de bekroonde antwoorden of die naar den prijs gedongen hebben geheel of ten deele of wel niet op te nemen onder deszelfs verhandelingen; het zal den schrijvers niet vrijstaan, vóór dat het Genootschap hunne verhandelingen zal hebben uitgegeven, dezelve te laten drukken of daarvan openbaar gebruik te maken, tenzij zij daartoe de toestemming van Directeuren verkregen hebben.

Tevens wordt hierbij nog herinnerd, dat het Genootschap gaarne zal aannemen en onderzoeken alle verhandelingen of bijdragen, die betrekking hebben tot de proefondervindelijke wijsbegeerte en tot hare toepassingen, om dezelve, indien zij daartoe geschikt zijn, onder deszelfs verhandelingen uit te geven, mits deze stukken met den naam der schrijvers geteekend of wel van een verzegeld naambriefje vergezeld zijn; — voorts, dat het Genootschap aan de belangrijkste dezer stukken, vóór of op den eersten Februarij 1852 ingezonden, den gouden of zilveren eereprijs zal kunnen toewijzen. Omtrent deze laatste stukken zullen overigens dezelfde bepalingen door de inzenders moeten in acht genomen en dezelfde voorwaarden door het Genootschap vervuld worden, die omtrent de antwoorden der prijsvragen boven vermeld en op deze stukken toepasselijk zijn.

Zijn gedaan de volgende benoemingen:

Als Lid-Consultant: C. H. D. BUYS BALLOT, Math. Mag. Phil. Nat. Doct., Buitengewoon Hoogleeraar in de Faculteit der Natuurkundige Wetenschappen, te Utrecht.

Als Lid: Jonkh. Mr. W. T. GEVERS DEYNOOT, Dijkgraaf van Schieland, alhier. — M. G. BEIJERINCK, Hoofdingenieur bij 's Rijks Waterstaat, te 's Gravenhage. — J. A. BEIJERINCK, Ingenieur 1ste klasse bij 's Rijks Waterstaat, te Leiden. — G. H. AMSHOFF, Med. Doct., te Hoogeveen. — F. W. C. KRECKE, Math. Mag. Phil. Nat. Doct., te Utrecht. — P. H. VAN DER MEULEN, Kapitein van de Artillerie, te Breda. — J. A. GROSHANS, Notaris, alhier.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, bij ons Huwelijk ontvangen, betuigen wij, ook namens wederzijdsche Betrekkingen, den opregtsten dank.

Rotterdam — H. VAN DER HOOP.
den 6 November 1850. — S. A. SORILLON.

Getrouwd

W. F. SALOMONS, van *Rotterdam*, en S. J. MARCUS.

's Gravenhage den 6 November 1850.

Getrouwd

G. J. VAN OORDT en C. P. VAN ALPHEN.

Rotterdam den 6 November 1850.

Heden verloste van eenen welgeschapen ZOON JOANNA PETRONILLA LIOTARD, geliefde Huisvrouw van A. LUTZ.

Rotterdam den 2 November 1850.

Heden beviel van eene DOCHTER S. F. HAVELAAR, geliefde Echtgenoot van A. DE MONCHY.

Groningen den 4 November 1850.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, mijn geliefde Echtgenoot, P. JANZEN, in leven *Gezagvoerder van het Barkschip* DE BROUWERSHAVEN, in den ouderdom van 57 jaren en 8 maanden, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 34 jaren, diep betreurd door mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen.

Maassluis den 2 November 1850. — T. VAN ROSSEN, Wed. P. JANZEN.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 49 jaren, de Heer CORNELIS HENDRIK CARL.

Rotterdam den 4 November 1850.

Den 5 November 1850 overleed, op de Hofstede DE RUIT, onder *Rijswijk*, de Wel Edel Geboren Heer PIETER MAAS *Corn.s Zoon*, in den ouderdom van bijna 84 jaren.

Eenige kennisgeving.

. STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND, voor Passagiers en Goederen.

Naar **LEITH**, het Stoom-Schroefschip ***IVANHOE***, Kapitein ***Thomas Duncanson;*** vertrekt Saturdag 9 November, **des morgens.** Adres ten Kantore van *GEORGE LEVINGSTON* en van *J. A. HOUWENS.*

*** STOOM-SLEEPVAART NAAR KEULEN.

Namens de ONDERNEMERS adverteert de Ondergeteekende, dat de bij het Vracht-Tarief voor de Wintermaanden vastgestelde **Verhooging** van **10 Centimes** per 50 Kilo's, **dit jaar niet** geheven wordt.

Rotterdam De Agent,
den 1 November 1850. J. P. DE COCK.

KONINKLIJKE ZUIDHOLLANDSCHE SCHOUWBURG,

onder directie van den Heer ***A. PETERS.***

Op Saturdag den 9 November 1850: **MARIE,** *of de drie Tijdperken van het leven eener Vrouw*, Tooneelspel, in drie bedrijven, vrij gevolgd naar het Fransch, door *C. E. van Ollefen da Silva.* Gevolgd door: **MULLER EN MILLER,** Blijspel, in drie bedrijven, naar het Hoogduitsch, door den Heer *H. van der Sprong.*

Aanvang ten zes ure.

Verwacht: GRAAF HERMAN, EEN HUISELIJK DRAMA, Tooneelspelen; MADEMOISELLE DANGEVILLE, DE BRUIDSCHAT VAN AUVERGNE, Vaudevilles.

*** Zeevaartkundige School,

gevestigd te ROTTERDAM.

De COMMISSIE van BESTUUR voor de ZEEVAARTKUNDIGE SCHOOL berigt hiermede, dat de Opening van den **CURSUS** in de **Wis-** en **Zeevaartkunde** voor het volgende Studiejaar is vastgesteld op Maandag **18** November aanstaande, en de Inschrijving der Deelnemers zal plaats hebben op Donderdag en Vrijdag, den **14** en **15** November bevorens, 's morgens van elf tot één ure, in het Locaal boven de Beurs.

Tevens brengt de Commissie in herinnering, dat genoemde Cursus thans uit twee afzonderlijke Afdeelingen bestaat, waarvan de eerste zich bepaalt tot de beginselen der **Wiskunde**, de tweede de verschillende gedeelten der **Zeevaartkunde** behandelt, en tot de eerste afdeeling Jongelingen worden toegelaten die den ouderdom van twaalf jaren bereikt hebben, terwijl tot verdere inlichtingen betreffende het Onderwijs, de Voorwaarden van Toelating enz. verwijst naar het *Reglement van Orde voor de Zeevaartkundige School te Rotterdam*, hetwelk GRATIS te verkrijgen is aan voorn. Locaal.

Rotterdam den 22 October 1850.

De Commissie van Bestuur voorn.,
J. F. HOFFMAN, *President.*
D. BLANKENHEYM, *Lid en Secr.*

*** Algemeen MEISJES-, VROUWEN- en WEDUWEN-FONDS, en Algemeene MAATSCHAPPIJ VOOR WEEZEN,

sedert 1828 *gevestigd te* ROTTERDAM,

thans onder directie van de Ondergeteekenden, het medebestuur van de HH. BORDEWIJK, A. SMALT en D. G. VELTCAMP HELBACH, als door de Deelnemers zelven gekozen Commissarissen, en het oppertoezigt van den Ed. Achtb. Heer J. F. HOFFMAN, als Beschermheer, goedgekeurd bij Kon. Besluit van den 10 Julij 1840, n.° 135.

Op den 28 September ll. werd alhier ter Stede gehouden de gewone **JAARVERGADERING** dezer Inrigtingen, waarin door de Directie aan de Leden **Rekening** en **Verantwoording** werd gedaan van het beheer in het afgeloopen jaar. Uit de alstoen mede overgelegde Staten van Begrooting is wijders gebleken, dat al de bestaande Jaargelden aan Weduwen, Vrouwen en Weezen, tot aan den geheelen afloop toe, door liggend-fonds gedekt zijn, terwijl het voordeelig Saldo, dat de verzekering gedurende het afgeloopen Maatschappelijk Jaar overlaat, bestemd is geworden tot het nog aanzienlijk verhoogen der reeds bestaande Korting op de Contributie der daartoe geregtigde Leden.

Het Hoofdbestuur vermeent, bij dezen hoogst gunstigen staat der Inrigtingen, de aandacht van belanghebbenden op de alzoo weder beproefde soliditeit der grondslagen en berekeningen te mogen vestigen, en hun deze Fondsen met vertrouwen ter deelneming te kunnen aanbevelen.

Ter verkrijging van meerdere inlichting vervoege men zich bij de Ondergeteekenden, of bij hunne hieronder genoemde HH. Correspondenten.

Rotterdam J. G. ARBON, } *Directeuren.*
den 6 Novemb. 1850. P. K. GÖRLITZ, }

Voor Alkmaar, de Heer *C*: *Kroon*, te Noordscharwoude.
Voor Amsterdam, de Heeren *J. Swart* en *C. J. Ebeling.*
Voor Arnhem, de Heer *J. L. Heymeriks.*
Voor Breda, de Heer *Joncheer*, te Ginneken.
Voor Brielle, de heer *D. van Sijll*, te Zwartewaal.
Voor Delft, de Heer *G. Boet.*
— Dokkum, de Heer *v. d. Werff.*
— Edam, de Heer *C. Breevelt Schuitemaker.*
Voor Franeker, de Heer *P. H. F. Junius.*
Voor 's Gravenhage, de Heer *S. Essenius Greeff.*
Voor 's Gravesande, de Heer *I. J. v. d. Bosch.*
Voor Groningen, de Heer *H. Beekhuis Damsté.*
Voor 's Hertogenbosch, de Heer *J. A. Kaub.*
Voor Heusden, de Heer *G. Masman.*
Voor Hoorn, de Heer *J. Bakker* Az.
— Joure, de Heer *R. de Jong Posthumus.*
Voor Leeuwarden, de Heer *W. B. de Bruyn.*
Voor Leyden, de Heer *A. de Mare.*
— Maastricht, de Heer *W. F. C. van Laak.*
Voor Middelburg, de Heer *J. A. de Waal.*
Voor Meppel, de Heer *D. Carbasius.*
Voor Mydrecht, de Heer *H. van Roijen.*
Voor Schiedam, de Heer *A. H. Haentjens.*
Voor Sneek, de Heer *K. Geel.*
— Stellendam, de Heer *C. J. Visser.*
Voor Utrecht, de Heeren *Cock* en *van der Tou.*
Voor Vlaardingen, de Heer *J. M. Lagerwerff.*
Voor Zaandam, de Heer *Anth. Holst.*

J. A. TERMOS,

Hoofdsteeg, n.° 120,

berigt zijnen geëerden Begunstigers dat hij de ***NIEUWE MODELLEN*** van DAMES-MANTELS, MANTELETS, als mede een **ruim Assortiment** WINTER-STOFFEN ontvangen heeft.

*** *Dans un des premiers MAGASINS DE MODES en HOLLANDE on demande de suite une* **Première** *et* **Seconde DEMOISELLE,** *qui sachent bien* **Monter** et **Garnir** les **Chapeaux,** *aux appointements de* 600 *à* 800 *francs par an. Adres, sous les initiales P B, au Journal* Handelsblad, *à Amsterdam.*

*** Een MEISJE uit den Fatsoenlijken Burgerstand, van de Hervormde Godsdienst, oud 25 jaar, verlangt **VERPLAATST** te worden. Zij is in staat om aan Jonge Kinderen **ONDERWIJS** te geven in het **Lezen, Schrijven,** de **Fransche** en **Nederduitsche Talen** enz., en overigens in het **Huishouden** behulpzaam te zijn. Adres, met *franco* Brieven letter Z, aan het Bureau dezer Courant.

*** Door Sterfgeval wordt aangeboden:

TE KOOP, eene **BOUWMANSWONING, SCHUUR, WAGENKEET** enz., staande onder de gemeente Goudswaard, gezegd Korendijk, provincie Zuidholland.

TER OVERNEMING, **DE HUUR** van **DIJKEN WEILAND,** als mede van Kostbare, goed Gecultiveerde en Tiendvrije **BOUWLANDEN,** te zamen groot ongeveer **18** Bunders. — De Landerijen en ongeveer **7** Bunders Winter-Bezaai te aanvaarden *dadelijk*, en de Bouwmanswoning enz. met 3 Mei 1851. Informatien te bekomen bij den Heer *A. P. QUAKKELAAR*, te Korendijk.

*** ***TE HUUR,*** tegen Mei eerstkomende, een

Vrij BOVENHUIS,

bevattende Vier **Kamers, Keuken** en verdere **Gemakken,** hebbende een Fraai Uitzigt, doende den Huurprijs van ***f* 220** 's jaars. Te bevragen bij W. KETTING, *Mr. Schilder*, op de Meent.

*** Tegen primo Mei 1851 wordt ***TE HUUR*** verlangd, voor een Klein Gezin, een **logeabel**

HUIS,

in de Buitenstad; een zoodanig, waarbij gelegenheid tot **Kantoor houden** is, wordt geprefereerd. Adres, onder letter A, bij de Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN.

*** Er wordt gevraagd, tegen Mei aanstaande,

een Goed WOONHUIS,

op eene der Havens van de Buitenstad, tot den Huurprijs van *f* **800** a *f* **1000.** Opgaven worden verzocht bij de Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN.

*** Er wordt gevraagd een

PAKHUIS OF KELDER,

bij voorkeur in de Binnenstad. Adres, onder letter T, bij de Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN.

*** NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De DIRECTIE maakt bekend, dat door haar zullen geveild worden te ***Amsterdam*** op *Donderdag den* **21** *November* 1850:

16,444 Kranjangs en Kanassers ***Java SUIKER,*** liggende *aldaar;*
6,149 „ „ „ ***Java SUIKER,*** liggende *te Rotterdam.*

De **Notitien** met de **Veil-Conditien** zullen in tijds worden uitgegeven.

Amsterdam den 21 October 1850.

VAN DER OUDERMEULEN, *President.*
TOLLENAAR, *Secretaris.*

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *JAN VAN DER HOOP Jac. Zn.*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijnen Principaal, is voornemens om op Donderdag den 14 November 1850, des namiddags ten 4 ure, in het Lokaal van Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

Een bijzonder hecht en sterk, gunstig gesitueerd **HUIS,** bevattende diverse net Betimmerde en Gestukadoorde **Vertrekken,** voorzien van Marmeren Schoorsteenmantels, uitmuntenden **Kelder** en **Keuken** met **Wel-** en **Regenpompen** en hetgene verder tot eene welingerigte deftige Woning behoort, voorts **PAKHUIS, ZOLDER, KANTOOR** en **ERVE,** staande en gelegen aan de noordzijde van het Vasteland te Rotterdam, oud wijk C, n.° 424, nieuw wijk **3,** n.° 408; Kadaster sectie H, n.° 943. Aangeslagen in de Grondbelasting over 1850 tot *f* 85. 45. Verhuurd tot 31 December 1856 voor *f* **1000** 's jaars. De Kooper zal zoodanig Gedeelte zijner Kooppenningen op het te veilen Pand kunnen gevestigd laten, tegen al zulke Interest- en Aflossingsbetalingen, als bij de Conditien zal worden opgegeven.

Inmiddels zijn nadere onderrigtingen te bekomen ten Kantore van den genoemden Notaris, terwijl hetzelve Pand twee dagen vóór en op den dag der veiling, van des voormiddags ten 10 tot des middags ten 3 ure, zal kunnen worden bezigtigd, mits voorzien zijnde van een Permissiebiljet, daartoe door den gezegden Notaris af te geven.

VEILING VAN DOMEIN-GOEDEREN.

PROVINCIE ZUIDHOLLAND.

Op Vrijdag den 15 November 1850, des voormiddags ten 10 ure, zal te ***'s Gravenhage,*** in het Venduhuis der Notarissen, in de Nobelstraat aldaar, ten overstaan van den Notaris C. J. SCHIEFBAAN, door den *Ontvanger der Domeinen te dier Stede*, worden overgegaan tot de provisionele veiling, en op Vrijdag den 22 November 1850, ter zelfder ure en plaatse, tot den afslag en de definitieve toewijzing van **DOMANIALE VASTE GOEDEREN,** gelegen en staande onder de gemeenten Wassenaar, 's Gravenhage, Delft, Bleiswijk en Stormpolder, en waaronder is begrepen de *Duin-Ontginning onder Wassenaar*, bestaande uit eene Bouwhoeve, Arbeiderswoningen en Schuren, Schaapskooijen en andere Gebouwen, *Tuin-, Bouw- en Weilanden, Bosch- en Duingronden enz.*, verdeeld in vier Kavels, ***te zamen tot eene grootte van ruim 656 Bunders,*** welke Ontginning even als alle de andere Goederen in het breede is omschreven in den Catalogus, die tegen betaling van tien Cents verkrijgbaar is gesteld bij den opgem. Ontvanger, bij de Ontvangers der Registratie te Noordwijk, Delft, Leyden, Rotterdam en Schiedam, als mede bij de Ontvangers der Domeinen of van de Registratie en Domeinen in de Hoofdplaatsen der provincien Noordbrabant, Noordholland, Zeeland en Utrecht; terwijl de algemeene en bijzondere Verkoopvoorwaarden voor een ieder ter lezing liggen aan de Kantoren van de zes eerstgemelde Ontvangers, van den voorn. Notaris en ten Raadhuize der stad 's Gravenhage.

Rotterdam De Directeur der Registratie en
den 22 October 1850. Domeinen voor Zuidholland,
PFISTER.

*** VERKOOPING

van eenen aanzienlijken INBOEDEL, enz.

De Notaris JAN VAN DER HOEVEN, residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijne Principale, is van meening, onder directie van VAN MARLE en DE SILLE, op Donderdag den 14 November 1850, op de gewone uren, aan de Punt, wijk **I**, n.° 475, te Rotterdam, publiek te verkoopen: gemaakt Goud, eene belangrijke partij gemaakt groot en klein Zilverwerk, Tafel- en Dessert-Serviezen, eenig keurig Porselein-, Aarde-, Glas- en Verlaktwerk, Beddengoed, Matrassen, Ledekanten met Behangsels, Mahonyhouten Kabinetten, Commodes, Boeken-, Penant- en andere Kasten, Schrijf-, Eet-, Speel-, Lade- en andere Tafels, Stoelen, Spiegels, Pendule, Klokken, fraai beschilderd Kamerschut, Haarden, Kagchels, Werkbank, Kinderwagentje, Narrensleedje, uitmuntend Chaisje, keurige Scheepjes, Provisietonnetjes, Doozen, extra groote Theebussen voor Winkeliers, Kleinere en andere Dito, een aantal Pijpen, Snuif- en Tabakdoozen, Kopsr, Tin, Blik, Hout en IJzerwerk, en meer andere Goederen; zullende twee dagen te voren, van 10 tot 3 ure, voor een ieder te zien zijn.

*** *En vente chez H. T. HENDRIKSEN, Hoogstraat, à Rotterdam, et chez les HÉRITIERS DOORMAN, à la Haye:*

LA PRÉSERVATION

PERSONNELLE

(33e édition, traduction en français), avec 40 gravures coloriées. — Prix 5 fr., sous enveloppe.

Traité médical sur le mariage et ses secrets désordres, sur les infirmités de la jeunesse et de l'âge mûr, résultats ordinaires des premières années de la vie qui tendent à détruire toute l'énergie physique et mentale, toute passion, enfin tous les attributs de la virilité; illustré de 40 figures coloriées, sur l'anatomie, la physiologie et les maladies des organes de la génération, expliquant clairement leurs structures, usages et fonctions, et les déplorables effets produits sur eux par l'onanisme, les excès etc., avec les observations pratiques sur les habitudes secrètes des collèges, la faiblesse nerveuse, la syphilis, le rétrécissement de l'urètre, les indigestions, l'hypocondrie, la folie, les éruptions, les rhumatismes, la phthisie etc., par le Docteur Samuel La'mert, *médecin consultant, 37, Bedford-square, à Londres.*

Il serait à souhaiter que les parents et chefs de famille, les surveillants et directeurs d'institutions publiques et les ministres de la réligion surtout se procurassent cet excellent livre; ils empêcheraient, par de sages avertissements donnés à tems, le progrès d'une triste habitude chez des jeunes gens qui, une fois abandonnés à sa fatale influence, perdent la conscience du danger et marchent à la mort à pas de géant.

Tous les exemplaires non revêtus de la signature de l'auteur doivent être considérés comme contrefaçons, et le public est prié de ne leur accorder aucune confiance.

Du même auteur également en vente:

LA SCIENCE DE LA VIE,

ou COMMENT IL FAUT VIVRE et POURQUOI IL FAUT VIVRE.

Un beau volume in 18, orné de planches et d'un superbe portrait de l'Auteur. — *Prix* 4 francs. — *Cet indispensable livre est le complément de la* PRÉSERVATION PERSONNELLE.

*** ALMANAK

VOOR LANDBOUWERS EN VEEHOUDERS, VOOR 1851,

bevattende vele Nuttige Zaken, om van den Landbouw en de Veeteelt de meeste voordeelen te trekken.

VIJFDE JAARGANG. — 30 *Cts.*

Even als in vorige jaren, bevat dit Nuttige en Goedkoope **JAARBOEKJE** weder zeer vele **belangrijke Bijdragen,** waarin zoowel Landbezitters als Landlieden in het algemeen belang zullen stellen.

De Uitgever, ***W. EEKHOFF,*** te Leeuwarden, debiteert verder nog met succes:

GESCHIEDKUNDIGE BESCHRIJVING van *LEEUWARDEN*, met Platen, 2 dln....... *f* 7. 80.

ŒUVRES PHILOSOPHIQUES de *FRANÇOIS HEMSTERHUIS*, édition nouvelle et augmentée par L. S. P. MEYBOOM; 3 vol.................. *f* 7. 50.

Het **derde Deel,** met Portret, afzonderlijk, voor de bezitters der vorige Uitgaven........... *f* 2. 50.

DE GRIETMANNEN in *FRIESLAND*.. - 0. 50.

BIJZONDERHEDEN omtrent DE JEUGD van beroemden *BORGER*................. *f* 0. [illegible]

BLOEMLEZING uit de NEDERLANDSCHE RIJMING VAN DE PSALMEN; Schooldruk *f* 0. [illegible]

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een voortreffelijk Middel in geval van ***zwaren Hoest,*** *gevatte* ***Koude*** *of sterke aandoening van* ***Borst*** *en* ***Long.***

Deze alom vermaarde Medicijn is het voortreffelijkste Middel voor gevatte Koude, Aamborstigheid en alle andere aandoeningen van de Borst, en een groot aantal Lijders hebben de weldadige werking daarvan ondervonden. Eene bijzondere eigenschap is, dat zij den Patient eene onmiddellijke verligting verschaft, waarna zij later een volmaakt herstel ten gevolge heeft. Zij verdeelt dadelijk de verdikte sappen en maakt de ademhaling gemakkelijker. Het is dus van het meeste belang voor diegenen, welke aan Kortademigheid, Longziekte of andere dergelijke kwalen lijden, hunne toevlugt tot deze Pillen te nemen, ten einde eene spoedige genezing te erlangen.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **J. P. B. SCHULTZE,** Depôthouder te **Gorinchem;** aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN,** te **'s Hertogenbosch;** als mede te **Londen,** Strand, 244, *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de* **prijzen** *thans de volgende:*

DOOZES PILLEN van *f* 0. 90, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 7. 75, *f* 15. 50, *f* 23. 50.